

Thế giới từ góc nhìn sáng tạo

Nhân Một Giờ Quang Học

Đông Ngọc Anh

Sáng nay tôi dạy bài mỗi năm chương trình Quang học cho một cháu bé lớp 7 về sóng truyền thẳng và tốc độ của ánh sáng với nội dung là “Trong môi trường trong suốt và đồng tính, ánh sáng truyền theo đường thẳng. Tốc độ truyền ánh sáng là 300.000 km/s”, nên giải và giải khai nhỏ thế thôi. Sau đó tôi ra cho cháu bé mấy bài tập.

1. Ông ngồi cách cháu 1 mét và nâng cốc nước lên miệng, hỏi bao lâu sau thì cháu thấy nước cái việc uống cốc nước đó?
2. Năm mấy kia, cho cách chúng ta 1 km. Ông nói rồi chớp mắt. Hỏi bao lâu sau thì chúng ta thấy cái chớp mắt?
3. Ánh sáng phải mất 8 phút mới đi được từ Mặt trời đến Trái đất. Hỏi nếu ở Mặt trời vui rồi thì bao lâu sau chúng ta thấy được vui nơi đó?
4. Ngôi sao kia cách 100 năm ánh sáng đến Trái đất. Nếu bây giờ ta thấy ở nơi vui rồi thì hỏi vui nơi nào nữa xa xôi ra được mấy bao lâu.

Các câu trả lời về thời gian là:

- 1/300.000.000 giây; 1/300.000 giây; 8 phút; 100 năm;

Bài toán nên này hỏi vui vui. Nhưng khi tôi nói thêm: “Vây con nên nhớ rằng tất cả cuộc đời này mà con trông thấy nếu là quá khứ thì không nên sống dài khi quá khứ thì càng xa”. Thì cháu bé thoáng ngẩn ngơ và vui hẳn lên v.v... và cũng thế bài học càng ngày càng vui.

Nhờ ta nên thấy ở trên, thông tin ở trong bài này rất ít. Chúng ta nên nhìn vào hai ý tưởng truyền của ánh sáng và tốc độ truyền của ánh sáng. Nhiệm vụ dạy người nói với câu bé lại nên ở chỗ khác. Nội dung là phần bài tập và đồ duy sau khi nhận thông tin, chủ yếu là ở cách dạy.

Tôi muốn giới thiệu với bạn đọc một đoạn do nhà văn Nguyễn Ngọc trích dẫn dựa trên ý của Edgar Morin (tên thật là Edgar Nahoum), sinh tại Paris năm 1921, một nhà xã hội học và triết học. Đoạn trích nội dung in ở bài “Giáo dục trong thế giới biến đổi”, trên tuần báo Văn nghệ số 24 (14/06/2008) trang 9. Bạn đọc nào quan tâm nên giáo dục, cũng có thể quan tâm nên giáo dục ở sáng tạo thì tìm đọc tiếp ở số báo nói trên. Vì số bài dài, sau này tôi sẽ trích mấy dòng cuối của bài nói trên:

“Nếu kết thúc, tôi xin nhắc lại một câu của nhà văn Mylène Tliot, ông kêu lên: “Minh triết nào rồi, chớ con lại tri thức. Tri thức nào rồi, chớ con lại thông tin!” Hình như nên giáo dục chúng ta nên nhớ nên ít hơn thế nữa. Nội dung là những giai điệu cho người ta học thuộc lòng”.